

SKÓGRÆKTARFÉLAG ÍSLANDS

Landsamband skógræktarfélaganna – Þórunnartúni 6 - 105 Reykjavík

☎ 551 8150 ☎ 562 7131 ✉ skog@skog.is 🌐 www.skog.is

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis

Netfang: nefundasvid@althingi.is

Reykjavík 23. febrúar 2015

Erindi: Umsögn Skógræktarfélags Íslands um frumvarp til laga um uppbyggingu innviða fyrir ferðamenn til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum (heildarlög), 427. mál.

Á stjórnarfundum Skógræktarfélags Íslands þann 11. febrúar sl. var fjallað um „Frumvarp til laga um landsáætlun um uppbyggingu innviða fyrir ferðamenn til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum, 427. mál.“

Skógræktarfélag Íslands fagnar frumvarpsdrögunum þar sem lagt er til að gerð verði áætlun til tólf ára um uppbyggingu, rekstur og viðhald innviða á ferðamannastöðum.

Skógræktarfélag Íslands er samband allra skógræktarfélaganna á landinu með um 7500 félagsmenn. Skógræktarfélögin eru áhugamannasamtök sem hafa þá hugsjón að klæða landið gróðri og skógi og stuðla að ýmsum umhverfisbótum. Eitt af verkefnum skógræktarfélaganna sem unnið hefur verið að með aðstoð frá Arionbanka og Skeljungs er Opinn skógur. Markmiðið með verkefninu Opinn skógur er að opna skógræktarsvæði við alfaraleiðir, sem eru í umsjón skógræktarféлага. Áhersla er lögð á að aðstaða og aðgengi verði til fyrirmyndar og á að miðla upplýsingum og fræðslu um lífríki, náttúru og sögu, svo að almenningur geti nýtt sér Opinn skóg til áningar, útivistar og heilsubótar. Í dag hafa fjórtán skógræktarsvæði verið opnuð og aðsókn almennings og ferðamanna er mikil að þeim. Það er ekki síst vegna verkefna eins og Opins skógar sem Skógræktarfélag Íslands vill koma á framfæri athugasemdum um frumvarpið.

Gerðar eru athugasemdir við nokkrar greinar frumvarpsins með **rauðu letri** og þeim er fylgt úr hlaði með stuttri umsögn.

Varðar skilgreiningar í 2. gr.

Orðið „innviðir“ er ankannalegt standandi eitt sér. Átt er við innviði sem nýtast vegna ferðamanna en ekki hvar sem er eða fyrir hvern sem er. Þess vegna er skýrara að bæta við „fyrir ferðamenn“. Í upptalningu á innviðum er ekki nefnd uppgræðsla, skógrækt eða landgræðsla. Gróðurskemmdir vegna átroðnings ferðamanna eru algengar og þess vegna er þörf á að bæta uppgræðslu við upptalninguna á innviðum sem gera kleift að taka á móti ferðamönnum og draga úr skemmdum eða öðru álagi á náttúruna.

2. Innviðir: Innviðir fyrir ferðamenn í þágu náttúruverndar og til verndar menningarsögulegum minjum sem gera kleift að taka á móti ferðamönnum og draga úr skemmdum eða öðru álagi á náttúruna, svo sem göngustígar, pallar, göngubrýr, áningarstaðir, merkingar, salerni, varsla, umgengnisreglur, uppgræðsla o.fl.

Varðar 3. gr.

Hvað merkir „Uppbygging innviða fyrir ferðamenn til verndar náttúru“? Af því sem stendur í 3. gr. er ekki nefnd beint að bæta eigi gróðurfar, hlúa að illa grónu landi, græða land. Það þarf að nefna það beint að í verndaraðgerðum geti falist uppgræðsla, hvort sem það er ræktun skógar eða almenn landgræðsla.

3. gr. Stefnumarkandi landsáætlun til tólf ára. Í samráði við ráðherra er fara með ferðamál, þjóðlendumál og menningarminjamál leggur ráðherra á þriggja ára fresti fram á Alþingi tillögu til þingsályktunar um stefnumarkandi landsáætlun um uppbyggingu innviða fyrir ferðamenn til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum þar sem mótuð skal stefna og markmið fyrir slíka uppbyggingu til tólf ára. Landsáætlunin tekur til verndaraðgerða, uppgræðslu, öryggismála, uppbyggingar, eftirlits, undirbúnings og reksturs staða, leiða og svæða og viðhalds innviða á ferðamannaleiðum, ferðamannastöðum og ferðamannasvæðum í landinu. Í áætluninni skal leggja til grundvallar vernd náttúru og menningarsögulegra minja og viðmið um sjálfbæra nýtingu og skilgreina þá stefnu við uppbyggingu og viðhald sem unnið verður eftir á gildistíma áætlunarinnar auk þess sem ferðamannaleiðir, ferðamannastaðir og ferðamannasvæði sem áætlunin tekur til hverju sinni skulu tilgreind nánar. Við gerð áætlunarinnar skal m.a. byggja á þeim markmiðum að náttúra og menningarsögulegar minjar séu verndaðar, komið sé í veg fyrir náttúruspjöll og þau lagfærð, dregið sé úr raski af völdum ferðamanna, álagi sé dreift og ný svæði metin með það í huga hvort og hvers konar uppbygging innviða sé æskilegt að eigi sér stað, uppbygging innviða falli vel að heildarsvipmóti lands, horft sé til heildarlausna í uppbyggingu innviða og öryggi ferðamanna sé tryggt. Sjálfbær þróun skal höfð að leiðarljósi við gerð áætlunarinnar. Við gerð landsáætlunar skal einnig taka mið af því að fjármunir nýtist sem best og skal forgangsroðun byggjast á mati á þörf fyrir uppbyggingu innviða fyrir ferðamenn á landinu í heild og í einstökum landshlutum. Gera skal grein fyrir fjáröflun og útgjöld skulu sundurliðuð eftir framkvæmdum, rekstri og viðhaldi eftir því sem við á. Áður en landsáætlun samkvæmt ákvæði þessu er unnin leggur ráðherra, í samráði við ráðherra er fara með ferðamál, þjóðlendumál og menningarminjamál, fram stefnu sína um vernd náttúru og menningarminja vegna uppbyggingar innviða fyrir ferðamenn til verkefnisstjórnar skv. 5. gr. Verkefnisstjórnin undirbýr og semur tillögu að áætlun og leggur fyrir ráðherra til endanlegrar afgreiðslu og ákvörðunar. Stefnumarkandi landsáætlun til tólf ára skal endurskoða á þriggja ára fresti eða oftár ef þörf krefur. Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um gerð stefnumarkandi landsáætlunar til tólf ára, m.a. um þau viðmið sem hafa ber til hliðsjónar við forgangsroðun verkefna.

Varðar 4. gr.

Áhyggjuefni er að óljóst er hvernig verkefni á verkefnaáætlun verða fjármögnuð.

4. gr. Þriggja ára verkefnaáætlun. Í samráði við ráðherra er fara með ferðamál, þjóðlendumál og menningarminjamál leggur ráðherra fram á Alþingi tillögu til þingsályktunar um þriggja ára verkefnaáætlun tólf ára landsáætlunar. Verkefnaáætlun skal rúmast innan ramma tólf ára landsáætlunar og í henni skal skilgreindum verkefnum tólf ára áætlunarinnar forgangsraðað og framkvæmd þeirra og ábyrgð nánar útfærð. Gerð skal grein fyrir fjáröflun og útgjöld skulu

sundurliðuð eftir framkvæmdum. Verkefnin geta meðal annars falist í hvers konar verndaraðgerðum, undirbúningi, úrbótum, uppbyggingu, eftirliti, umsjón, rekstri og viðhaldi innviða á ferðamannaleiðum, ferðamannastöðum og ferðamannasvæðum. Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um gerð þriggja ára verkefnaáætlunar.

Varðar 5. gr.

Bæta þarf við að einn fulltrúi frá Skógræktarfélagi Íslands verði tilnefndur í verkefnisstjórn. Eins og fram kemur hér að ofan eru skógræktarfélögin sjálfboðaliðar sem hafa séð um verkefnið Opinn skógur og mjög slæmt væri að líta framhjá þeim við uppbyggingu ferðamannastaða.

5. gr. Verkefnisstjórn. Ráðherra skipar til þriggja ára í senn verkefnisstjórn sem hefur umsjón með gerð tillagna að stefnumarkandi landsáætlun til tólf ára og þriggja ára verkefnaáætlun. Opinberar stofnanir sem hafa umsjón með ferðamannaleiðum, ferðamannastöðum og ferðamannasvæðum og eiga aðild að áætluninni, sbr. 7. gr., tilnefna hver fyrir sig einn fulltrúa í verkefnisstjórn. Þá skal einn fulltrúi tilnefndur af Minjastofnun, einn af Ferðamálastofu, tveir af Sambandi íslenskra sveitarfélaga, einn af Samtökum ferðaþjónustunnar, einn af Landssamtökum landeigenda, einn af Ferðamálasamtökum Íslands, einn af útivistarfélögum, **einn frá Skógræktarfélagi Íslands**, einn af háskólasamfélaginu, einn af náttúruverndarsamtökum og einn fulltrúi skal skipaður án tilnefningar og skal hann vera formaður verkefnisstjórnarinnar. Sömu aðilar tilnefna jafnmarga varamenn sem eru skipaðir með sama hætti.

Verkefnastjórnin: skipan verkefnisstjórnar sem hefur umsjón með gerð tillagna að stefnumarkandi áætlun til tólf ára og þriggja ára verkefnaáætlun

Varðar ákvæði til bráðabirgða í 11. gr.

Langur tími er til 1. janúar 2018, nærri þrjú ár. Ekki er ljóst hvernig fjármagn verður tryggt til framkvæmda þessi þrjú ár.

11. gr. Gildistaka

Ákvæði til bráðabirgða

II. Ráðherra skal innan sex mánaða frá samþykkt laga þessara, að höfðu samráði við aðila sem eiga fulltrúa í verkefnisstjórn skv. 5. gr. og í samráði við þann ráðherra er fer með ferðamál og þann ráðherra er fer með þjóðlendumál og menningarminjamál, leggja fram og birta opinberlega áætlun um uppbyggingu innviða á ferðamannaleiðum, ferðamannastöðum og ferðamannasvæðum sem gildi til 1. janúar 2018. Áætlunin skal auglýst til umsagnar í a.m.k. fjórar vikur áður en hún er samþykkt.

Með skógræktarkveðjum,

F.h. stjórnar Skógræktarfélags Íslands

Brynjólfur Jónsson, framkvæmdastjóri